

Hellas må komme seg ut av euroen fortest mulig, mener den greske toppøkonomen Stergios Skaperdas.

Mener Hellas bør rømme fra euroen

EUOKRISEN

LARS MAGNE SUNNANÅ

Økonomiprofessoren mener Hellas vil ende opp som et fattig land med en alderstynget befolkning om det ikke kommer seg ut av euroen. Og det bør skje kjapt.

–Situasjonen forverres veldig fort. Hvis Hellas fortsetter slik, med høy arbeidsledighet, vil de unge og utdannede forlate landet. Om 5-10 år sitter Hellas igjen med en eldre og mindre befolkning som er mindre produktiv. Og gjelden blir ikke kuttet, den blir der fordi ingen gjør noe seriøst med den, sier Skaperdas.

Han arbeider til daglig på Universitetet i California, men var i Oslo i forbindelse med feiringen av nobelprisvinner Trygve Haavelmo, som ville ha fylt 100 år like før jul. Professoren understreker at en utmelding fra eurosamarbeidet på ingen måte er en smertefri løsning.

– Det kommer til å bli meget vanskelig. Men vi må sammenligne med hva som skjer om vi blir innenfor euroen, og det blir enda vanskeligere. Det går allerede veldig dårlig med det sporet man følger nå, og det er ingen ende i sikte. Det man blir sittende igjen med, er et avfolket land, tømt for sin unge befolkning, et gammelt land, en mislykket stat.

Egen herre

En utmelding av euroen og mislighold av statsgjelden vil ruinere den greske banksektoren. Men utenfor euroen kan grekerne selv styre finanssektoren og kontrollere pengestrømmer ut av landet, mens økonomien bygges opp igjen.

– Det andre argumentet for å gå ut av euroen, er den vanlige oppskriften. Du devaluerer valutaen,

Bankene i Hellas går konkurs, men landet kan så styre sin egen skjebne. Et drastisk fall i valutakursen vil bedre konkurransevne, øke turismen, gi lavere ledighet og mindre import. Derfor anbefaler professor Stergios Skaperdas landet å forlate eurosamarbeidet FOTO: JON HAUGE

trolig rundt 50 prosent, så du øker konkurransevnen og får redusert importen, mens eksport og turisme øker. Produksjonen vil ta seg opp, arbeidsløsheten vil falle. Det kan skje rimelig fort, samtidig som du kontrollerer pengepolitikken.

Bør skje fort

Skaperdas mener Hellas kommer best ut av å misligholde gjelden straks. Årsaken er at mesteparten av landets gjeld fortsatt er tatt opp under gresk lov fra private banker og fond. Pengene landet nå låner gjennom krisepakken fra EU og Det internasjonale pengefond, går i stor grad til å erstatte den private gjelden. Men det er mye tyngre å få gjeldsreduksjon

på lån som er tatt opp i andre land og pengesond, og som er regulert under britisk lov.

Tjener på konkurs

Han har liten tro på at forhandlingene om privat gjeldssettling vil gi nevneverdige resultater for landet.

– Du hører tall i størrelsesorden 50 prosent. Jeg vil bli overrasket om det til slutt blir en gjeldssanering på mer enn 10 prosent. Først og fremst omfatter ikke slettingen gjeld til Den europeiske sentralbanken, IMF og de andre EU-landene. De 50 prosentene vil gjelde for to tredjedeler av den samlede gjelden. Og de 50 prosentene er ikke nedskrivning, men bytting av gjeld med snarlig forfall i

gjeld som forfaller senere.

Ifølge Skaperdas vil dessuten en rekke private långivere tjene på en gresk konkurs. Årsaken er at de har forsikret seg mot gresk gjeldsmislighold i det såkalte CDS-markedet, som står for Credit Default Swaps. Hittil har det vært en forutsetning for gjeldsforhandlingene at den private ettergivelsen skal være frivillig. Slik unngår man at det erklæres at Hellas har misligholdt gjelden – og det blir ingen forsikringsutbetalinger.

Politisk fallitt

Professoren er lite imponert over hvordan greske politikere har håndtert krisen. Han mener politikerne er blitt en del av en europeisk klasse som er mer opptatt

av å blidgjøre Frankrikes Nicolas Sarkozy og Tysklands Angela Merkel – og å redde Europa og verdens finansielle system, enn å berge egne innbyggere.

– De er hva jeg vil kalle kognitivt fanget. De trodde de skulle bli reddet av Tyskland, Den europeiske sentralbank og EU, men nå sitter de fast og vet ikke hva de skal gjøre.

– Hvis Hellas faller ut av euroen, vil det være en katastrofe for alle, men dette er ikke Hellas' problem. Det er et problem i verdens finanssystem som ikke ble fikset etter 2008, i tillegg til de strukturelle problemene i eurosone og de institusjonelle problemene som ikke er rettet opp, sier Skaperdas.

lms@ap.no

GIEK Garanti-instituttet for eksportkreditt

Risikoanalytiker, Land- og energimarkeder

GIEK søker en engasjert analytiker til Avdeling for landanalyse og internasjonale forhold (LAN). Avdelingen analyserer ulike typer markedsrisiko, som politisk risiko, bankrisiko, offshore-markedet og GIEKs portefølje. Avdelingen har også ansvar for vurderinger av prosjekters påvirkning på miljø og samfunn samt GIEKs arbeid innen internasjonalt samarbeid.

Arbeidsoppgavene til stillingen vil primært være knyttet til analyse av landrisiko og energimarkedet innen visse land inkludert subsidieordninger.

Vi søker en person med utpreget analytisk legning og evne til samarbeid i forhold til ulike kulturer og målgrupper. Det stilles krav til gode engelskkunnskaper, både skriftlig og muntlig.

GIEK tilbyr jobb i et spennende miljø i en liten, tett organisasjon med høyt kompetansenivå, med store muligheter for faglig og personlig utvikling.

For fullstendig utlysning: www.mercuriurval.no eller www.giek.no

Nærmere informasjon om GIEK og stillingen gis av avdelingsdirektør Johan Mowinckel tlf. 951 30 413 eller Mercuri Urval ved Bjørn M Godsveen, tlf. 975 59 063 / Ole Petter Bratteberg, tlf. 975 59 036.

Søknader bes registrert på www.mercuriurval.no snarest, og senest innen **17. januar 2012**

GIEK (Garanti-Instituttet for Eksportkreditt) er en forvaltningsbedrift underlagt Nærings- og handelsdepartementet. Vi har som formål å fremme eksport av norske varer og tjenester og norske investeringer i utlandet gjennom ulike garanti- og kredittforsikringsordninger. Våre rammer er på vel 140 milliarder kroner. Omkring 300 norske bedrifter har garantier hos GIEK. Nærmere opplysninger finner du på vår hjemmeside www.giek.no

Mercuri Urval